

สรีรวิทยา ระบบทางเดินอาหาร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาชีวิตเวช

201020320

อัญชลี พงศ์ชัยเดชา

ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

สรีรวิทยาของระบบทางเดินอาหารเป็นศาสตร์ในสาขาสรีรวิทยาที่มีเนื้อหากว้างขวางและมีการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ตลอดเวลา และเนื่องจากหนังสือเกี่ยวกับด้านนี้ที่เป็นภาษาไทยยังมีไม่มาก ทำให้เห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนจึงรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากตำราและบทความในวารสารวิชาการรวมทั้งจากประสบการณ์ในการสอนวิชานี้ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นตำราที่ให้ความรู้พื้นฐานทางสรีรวิทยาของระบบทางเดินอาหารแก่นักศึกษารวมทั้งผู้สนใจต่าง ๆ คำศัพท์ทางสรีรวิทยาที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้ได้ใช้หลักเกณฑ์จากพจนานุกรมศัพท์แพทย์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และโดยสรีรวิทยาแห่งประเทศไทย และวงเล็บคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้อ่านสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมจากตำราต่างประเทศได้

คุณความดีของหนังสือเล่มนี้ ขอมอบแก่บิดา มารดา บุรพาคณาจารย์ทางสรีรวิทยาที่เคยสั่งสอนและอบรมศาสตร์ทุกแขนงแก่ผู้เขียน นักวิจัยทุกท่านที่มีส่วนให้ความรู้ทางสรีรวิทยาทางเดินอาหารผ่านผลงานตีพิมพ์ของท่าน

อนึ่ง หากมีข้อผิดพลาดหรือข้อทักท้วงประการใด ผู้เขียนมีความยินดีที่จะรับฟังข้อผิดพลาดหรือข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะจากท่านผู้อ่าน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหนังสือให้ดีขึ้น จักเป็นพระคุณยิ่ง

อัญชลี พงศ์ชัยเดชา

ภาควิชาสรีรวิทยา

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณ

โครงการตำราคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้

รศ.ดร.อุดม บุญยทรัพย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนสนับสนุนด้วยดีตลอดมา

ศิลปินผู้วาดรูป ฝ้ายจัตรูปเล่ม ฝ้ายออกแบบปก และทุกท่านที่มีส่วนรวมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้

ทุกท่านที่ไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมดที่กรุณาส่งกำลังใจและความปรารถนาดีให้แก่ผู้เขียนเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1	โครงสร้างและหน้าที่ของระบบทางเดินอาหาร
	โครงสร้างของระบบทางเดินอาหาร 1
	ระบบประสาทในทางเดินอาหาร 4
	การไหลเวียนโลหิตในทางเดินอาหาร 12
	การควบคุมปริมาณเลือดที่ไหลเข้าสู่ทางเดินอาหาร 13
บทที่ 2	การควบคุมการทำงานของระบบทางเดินอาหาร
	การควบคุมการทำงานของระบบทางเดินอาหารโดยระบบประสาท 17
	การควบคุมโดยสารเคมีที่หลั่งจากต่อมในทางเดินอาหาร 19
บทที่ 3	กล้ามเนื้อของระบบทางเดินอาหาร
	กล้ามเนื้อเรียบในทางเดินอาหาร 23
	คุณสมบัติทางไฟฟ้าของกล้ามเนื้อเรียบของทางเดินอาหาร 25
	กระบวนการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบ 29
บทที่ 4	การเคลื่อนไหวของระบบทางเดินอาหาร
	รูปแบบการเคลื่อนไหวในทางเดินอาหาร 33
	การควบคุมการเคลื่อนไหวของทางเดินอาหาร 38
	การเคี้ยวอาหาร 39
	การกลืนอาหาร 40
	การเคลื่อนไหวของหลอดอาหาร 42
บทที่ 5	การเคลื่อนไหวของกระเพาะอาหาร
	โครงสร้างหลักของกระเพาะอาหาร 47
	คุณสมบัติทางไฟฟ้าของกระเพาะอาหาร 48
	ความสามารถของกระเพาะอาหารในการเก็บสะสมอาหาร 49
	รูปแบบการเคลื่อนไหวของกระเพาะอาหาร 51
	การควบคุมการเคลื่อนไหวของกระเพาะอาหาร 54
	การผ่านของอาหารจากกระเพาะอาหารเข้าสู่ลำไส้เล็ก 55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	การเคลื่อนไหวของลำไส้
	การเคลื่อนไหวของลำไส้ใหญ่ 60
	การควบคุมการเคลื่อนไหวของลำไส้เล็ก 61
	ความผิดปกติเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของลำไส้เล็ก 61
	โครงสร้างหลักของลำไส้ใหญ่ 63
	การเคลื่อนไหวของลำไส้ใหญ่ 64
	การควบคุมการเคลื่อนไหวของลำไส้ใหญ่ 66
	การถ่ายอุจจาระ 66
บทที่ 7	น้ำหลังในทางเดินอาหาร
	ลักษณะโดยทั่วไปของน้ำหลังในทางเดินอาหาร 71
	กลไกพื้นฐานของการหลั่งน้ำหลังในทางเดินอาหาร 72
	การหลั่งสารเมือก 74
บทที่ 8	การหลั่งน้ำลายและน้ำหลังของหลอดอาหาร
	น้ำลาย 80
	ลักษณะของน้ำลาย 80
	กระบวนการสร้างน้ำลาย 82
	การควบคุมการหลั่งน้ำลาย 84
	ภาวะผิดปกติของการหลั่งน้ำลาย 87
	น้ำหลังของหลอดอาหาร 87
บทที่ 9	การหลั่งน้ำหลังในกระเพาะอาหาร
	ลักษณะของน้ำหลังจากกระเพาะอาหาร 90
	การสร้างกรดในกระเพาะอาหาร 91
	การกระตุ้นการหลั่งกรดในกระเพาะอาหาร 94
	ระยะของการหลั่งกรดในกระเพาะอาหาร 97
	การยับยั้งการหลั่งกรดในกระเพาะอาหาร 98

สารบัญ (ต่อ)

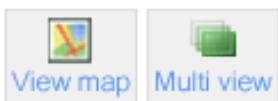
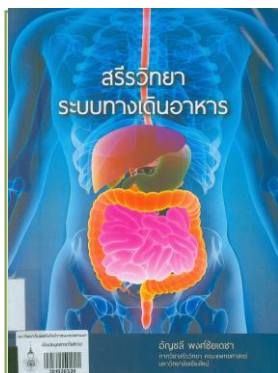
	หน้า
การหลั่งสาร intrinsic factor	100
การหลั่งเอ็นไซม์ในกระเพาะอาหาร	100
การหลั่งสารเมือกในกระเพาะอาหาร	102
ผนังกันเยื่อเมือกของกระเพาะอาหาร	102
บทที่ 10 การหลั่งน้ำหลังจากตับอ่อน	
ลักษณะของน้ำหลังจากตับอ่อน	106
การควบคุมการหลั่งน้ำหลังจากตับอ่อน	110
การหลั่งน้ำหลังจากตับอ่อนในการตอบสนองต่ออาหาร	111
การป้องกันการย่อยตัวเองของตับอ่อน	113
บทที่ 11 การหลั่งน้ำดี	
น้ำดี	116
การสร้างและหลั่งน้ำดี	117
เกลือน้ำดี	118
การไหลน้ำดีในระบบน้ำดี	123
ถุงน้ำดี	124
บทที่ 12 การหลั่งน้ำหลังในลำไส้	
ต่อมน้ำหลังในลำไส้เล็ก	130
ลักษณะของน้ำหลังในลำไส้เล็ก	131
การควบคุมการหลั่งน้ำหลังในลำไส้เล็ก	133
การหลั่งน้ำหลังในลำไส้ใหญ่	133
ลักษณะของน้ำหลังในลำไส้ใหญ่	133
ความผิดปกติในการหลั่งน้ำและอิเล็กโทรไลต์ในลำไส้	134

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 13	การย่อยอาหาร
	การย่อยคาร์โบไฮเดรต 138
	การย่อยโปรตีน 142
	การย่อยไขมัน 144
บทที่ 14	การดูดซึมสารอาหาร
	โครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ในการดูดซึมอาหาร 149
	กระบวนการดูดซึมสารต่าง ๆ ในทางเดินอาหาร 152
	การดูดซึมคาร์โบไฮเดรต 153
	การดูดซึมโปรตีน 155
	การดูดซึมไขมัน 157
	การดูดซึมเกลือแร่และน้ำ 159
	การดูดซึมวิตามิน 160
บทที่ 15	การดูดซึมเกลือแร่และน้ำ
	การดูดซึมโซเดียม 163
	การดูดซึมคลอไรด์ 166
	การดูดซึมไบคาร์บอเนตไอออน 169
	การดูดซึมแมกนีเซียม 170
	การดูดซึมแคลเซียม 170
	การดูดซึมเหล็ก 172
	การดูดซึมน้ำในลำไส้ 175
	ก๊าซในทางเดินอาหาร 177
	อุจจาระ 177

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<http://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00103455>

Title สรีรวิทยาระบบทางเดินอาหาร= Physiology of gastrointestinal system / อัญชลี พงศ์ชัยเดชา.
Author อัญชลี พงศ์ชัยเดชา
Publication เชียงใหม่ : ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2562
Edition ครั้งที่พิมพ์ 1
Detail 184 หน้า. : ภาพประกอบ ; 27 ซม
Subject ระบบกระเพาะอาหาร.(+)
ลำไส้.(+)
ระบบทางเดินอาหาร.(+)
สรีรวิทยา.(+)
Location CHL
Source Types Book

"สำหรับเพื่อการสืบค้นอ้างอิงเท่านั้น"